

**Міністерство охорони здоров'я України
Український центр наукової медичної інформації
та патентно-ліцензійної роботи**

**САНАТОРНО-КУРОРТНЕ
ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА ЕССЕНЦІАЛЬНУ
АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ У ПОЄДНАННІ З
ДИСЦИРКУЛЯТОРНОЮ ЕНЦЕФАЛОПАТІЄЮ**

(методичні рекомендації)

Одеса — 2010

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**Український центр наукової медичної інформації
і патентно-ліцензійної роботи**

“УЗГОДЖЕНО”

Директор Департаменту

розвитку медичної допомоги

_____ М.П. Жданова

_____ 2010 р.

**САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ ХВОРИХ НА
ЕССЕНЦІАЛЬНУ АРТЕРІАЛЬНУ ГІПЕРТЕНЗІЮ У ПОЄДНАННІ З
ДИСЦІРКУЛЯТОРНОЮ ЕНЦЕФАЛОПАТІЄЮ**

(МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ)

Установа-розробник: Український науково-дослідний інститут медичної реабілітації та курортології МОЗ України

2

Укладачі:

Бабов К.Д., д.мед.н., професор (048) 722 – 35 – 68
Іванюк О.С., к.мед.н. (048) 722 – 35 – 68
Волянська В.С. (048) 722 – 35 – 68
Гоженко О.А., к.мед.н. (048) 722 – 35 – 68

Рецензент:

д.мед.н., професор І.П. Шмакова

Голова Проблемної комісії «Санаторно-курортна реабілітація» МОЗ та АМН України, чл.-кор. АМН України, д.мед.н., професор М. В. Лобода

3

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень.....	4
Вступ.....	5
1. Обґрунтування застосування запропонованого санаторно-курортного комплексу у хворих на есенціальну артеріальну гіпертензію у поєднанні з дисциркуляторною енцефалопатією I – II ступеня.....	6
2. Методи обстеження хворих на есенціальну артеріальну гіпертензію у поєднанні з дисциркуляторною енцефалопатією I – II ступеня	10
3. Санаторно-курортний комплекс лікування у хворих на есенціальну артеріальну гіпертензію у поєднанні з дисциркуляторною енцефалопатією I – II ступеня.....	11
4. Результати санаторно-курортного лікування у хворих на есенціальну артеріальну гіпертензію у поєднанні з дисциркуляторною енцефалопатією I – II ступеня.....	14
5. Показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування хворих на есенціальну артеріальну гіпертензію у поєднанні з дисциркуляторною енцефалопатією I – II ступеня.....	17
6. Висновки.....	18
7. Перелік рекомендованої літератури	19

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- АГ — артеріальна гіпертензія
АТ — артеріальний тиск
ГДК — гранична допустима концентрація
ДАТ — діастолічний артеріальний тиск
ДЕ — дисциркуляторна енцефалопатія
ЕАГ — есенціальна артеріальна гіпертензія
ОВ — озонові ванни
САТ — систолічний артеріальний тиск
СМС — синусоїдально-модульовані струми

ВСТУП

В Україні проблема артеріальної гіпертензії (АГ) набуває особливої актуальності, оскільки АГ є одним із головних чинників ризику розвитку серцево-судинних захворювань, збільшує летальність від них у структурі загальної смертності більш ніж на 50 %, а смертність від ішемічної хвороби серця і мозкового інсульту виходить на одне з перших місць в Європі. Одним з основних ускладнень АГ є ішемічний інсульт, який часто призводить до летального результату, інвалідності, істотного погіршення якості життя тих пацієнтів, що вижили. Профілактика ішемічного інсульту завдяки корекції АГ є найбільш ефективною та перспективною. Тривала АГ може формувати не лише локальні, але і дифузні або багатоосередкові ураження білої речовини головного мозку з прогресуючим порушенням його функцій в результаті недостатності церебрального кровообігу, що спричиняє до розвитку гіпертонічної дисциркуляторної енцефалопатії (ДЕ). АГ сприяє прогресуванню захворювання і виникненню судинних катастроф. Тому розробка та впровадження заходів профілактики АГ і прогресування ДЕ на етапі санаторно-курортного лікування хворих є надзвичайно актуальними.

Розроблено комплекс лікування хворих на есенціальну артеріальну гіпертензію (ЕАГ) в поєднанні з ДЕ I — II ст., який включає: озонові ванни, гідрокінезотерапію, синусоїдально-модульовані струми (СМС)-електрофорез мексидолу, інгаляції глютаргіну. Застосування цього комплексу приводить до зменшення ризику розвитку ускладнень, таких як гостра коронарна хвороба, мозкові інфаркти та інфаркти міокарда (сприяє поліпшенню якості життя пацієнтів у 77 %, мозкового кровообігу — в 78 %, нормалізації добового профілю АТ — у 92 % хворих). Під дією комплексу у хворих на ЕАГ у поєднанні з ДЕ I — II ст. істотно знижується активність симпатичної регуляції серцевого ритму; за даними добового моніторингу знижуються до нормальних значень систолічний і діастолічний АТ (зниження